

פחד דוד

פרשת הצוה

ט"ו אדר תשפ"א

1065

שושן פורים משולש

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:59 | 5:14 | 5:06 | 5:20

מוצאי שבת 6:12 | 6:14 | 6:12 | 6:14

רבינו תם 6:52 | 6:49 | 6:49 | 6:52

הילולא דצדיקיא

- טו - רבי צבי הירש קייזנבור מח"ס 'קב הישר'
- טז - רבי פנחס מנחם אלתר האדמו"ר מגור
- יז - רבי פתחיה מזרכי בירדוגו מח"ס 'נופת צופים'
- יח - רבי ישראל יעקב פישר ראב"ד העדה החרדית
- יט - רבי יוסף חיים זוננפלד גאב"ד ירושלים
- כ - רבי שלמה זלמן אירבאך רא"י 'קול תורה'
- כא - רבי אלימלך מליזענסק בעל 'נועם אלימלך'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ץ רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ץ רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כח ההתעלות של בני ישראל מכח זכות הצדיק

קטן מאד, כחוט השערה. אבל היצר הוא זה שמגדילו ומכפילו בעיני האדם. לעומת זאת, אצל צדיקים כל ניסיון וכל מעשה של היצר הרע נראה בעיניהם לגדול מאוד, מכיון שלפי כוחותם וקדושתם הרי כל דבר רע אפילו קטן נראה אצלם כדבר גדול שמי שעובר עליו עושה עבירה גדולה, מכיון שמרוב קדושתם נחשב המעשה אצלם למעשה גדול, ומובן מאליו שהיצר הרע משקיע כוחות עצומים וגדולים כדי להכשיל צדיקים אפילו בדברים קטנים, לכן נראה היצר הרע אצל צדיקים כהר גבוה.

מכל האמור רואים שהקדוש ברוך הוא דורש דרישה עצומה מהאדם, וכתוצאה מכך עומד האיש הישראלי ותמה; האם בכוחו בכלל לעמוד בניסיון הגדול והנורא הזה של ביטול הרצונות במסירות נפש עד כדי שייקח את עצמו. על כן, מהאי טעמא אמר הקדוש ברוך הוא למשה (שם, כז, כ), ואתה תצוה ויקחו אליך, כלומר בכדי שבני ישראל יגיעו למדרגה של ויקחו לי, שייקחו אף את עצמם במסירות נפש לכל עבודת הקודש ויבטלו מליבם את הרצונות הגשמיים, צריך ראשית כל שיהיה ואתה.

ובביאור הדבר. ראשית כל, בני ישראל צריכים ללמוד ממך שאתה המשפיע הרוחני, על ידי כך שאתה מלמד אותם תורה ויראת שמים. שכן, כיון שהם רואים אותך בעבודת הקודש, הרי שהם לומדים ממך איך להיכנע לפניו, ואיך עליהם לעבוד אותו במסירות נפש עד שיגיעו בעצמם למדרגה של ויקחו לי. ולא עוד, אלא שאצל משה רבינו יראת שמים היא מילתא זוטרתא (ברכות לג, א), ואז הוא יכול ללמדם.

כל זאת משום, שבראותם דמות קדושה שעובדת את ה', הרי הם לומדים ממנו ומושפעים ממנו בעבודת ה', כי הוא לקוח אל ה', ואז גם הם יהיו לקוחים אל הש"ת. ועד כדי כך שנכנסת בליבם התלהבות אש קודש להיות אף הם לקוחים אל ה' בכל לבם ובכל נפשם.

ולא בכדי לקח הש"ת את משה רבינו כדמות לעם ישראל. שהרי צדיק הדור שקול כנגד כל ישראל, כאמרם ז"ל (מכילתא דרשב"י, שמות יח) שקול משה כנגד כל ישראל, הרי שבכוחו להשפיע עליהם ולהאציל עליהם מהודו, ואף גם יראו ממנו, בבחינת (אבות ד, יב) מורא רבך כמורא שמים.

אבל כדי שכולם יהיו סביב הצדיק ושיושפעו ממנו צריך ואתה; ו' להוסיף על הראשונים, כלומר, רק כאשר הצדיק הוא בבחינת ויקחו לי שהוא לקוח להש"ת ועובד אותו בלב שלם, ממילא בכוחו של הצדיק להשפיע על אחרים, ועל ידי כך נשמות בני ישראל נדבקים אליו והוא מעלה את כולם בהעלאה רוחנית גדולה מאד.

הרי שמכאן אנו רואים, שבכוח האדם לבטל את רצונותיו ותאוותיו, ולהתגבר על עושרו ועל כל תענוגי העולם הזה, רק כאשר הוא לקוח אל הש"ת. ועל ידי זה הוא יכול לבטל את כוחו ועוצם ידי (דברים ת, יז) כי הוא לקוח רק אל ה'. ואם הוא אכן מתנהג כך, הרי שהוא זוכה לכל טוב בגשמיות ורוחניות.

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך תתית למאור להעלת נר תמיד". (שמות כז, כ)

ויש להקשות בדבר. מדוע הכתוב מתחיל במילים "ואתה תצוה", ולא נאמר כמו בכל מקום בתורה; וידבר ה' אל משה, או ויאמר ה' אל משה לאמר.

ועוד יש לשאול. הן את השמן הזה היו צריכים להביא לצרכי גבוה, להדלקת המנורה, אם כן לכאורה היו צריכים לכתוב ויקחו לי שמן זית זך, כפי שאכן כתוב בפרשת תרומה (שמות כה, ב) ויקחו לי תרומה, ולא ויקחו "אליך".

ועוד בזאת. איתא (שולחן ערוך אורח חיים רלא, א) בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוון להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתיב (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו. ואמרו חכמים (אבות ב, יב) כל מעשיך יהיו לשם שמים, שאפילו דברים של רשות; כגון האכילה והשתיה וההליכה וכל צרכי גופך יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו.

וצריך להבין, האין אפשר לדרוש מאדם להיות כולו מרוכז בכל מחשבותיו רק בבורא עולם בבחינת (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו. הרי אדם הוא קרוץ מחומר וכיצד יוכל לחשוב כל היום רק על הבורא יתברך. ועוד, אדם אשר גר עם היצר הרע בכפיפה אחת, האין יוכל להתגבר על רצונותיו הטבעיים ולהתגבר על כל תאוותיו.

ואף גם, אדם שהוא עשיר גדול ועובד כל היום ומשקיע את כל שעותיו וזמנו כדי לשפר את עסקיו ולהגדיל את הרווחים שלו, אין נדרוש ממנו להבין שכל מה שיש לו שייך להקדוש ברוך הוא, ושלא יאמר כוחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ח, יז). הרי זה בלתי אפשרי שבכל המצבים שנמצא בהם האדם בעולם הזה נדרוש ממנו שהכל הכל הבלים ואין בו ממשות.

ובהסבר העניין נראה לומר לענ"ד: ישתבח שמו של הקדוש ברוך הוא שאינו בא בתרעומת כנגד שום אדם, וכפי גדול כוחו של האדם הקדוש ברוך הוא מנסה אותו, ואינו מנסה ח"ו את האדם מעל כוחותיו. וכבר הביא בזה כקש"ת מרן בעל ה"בית ישראל" זי"ע מגור בשם מרן החידושי הרי"מ זי"ע, להסביר את מאמר חז"ל (גיטין סה, א) אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג, כי לא נותנים לאדם ניסיון מהשמים אם אינו יכול לעמוד בו ולהתגבר עליו.

ואף גם אמרו גדולים זצ"ל על הפסוק (תהילים קמז, טז) הנותן שלג כצמר, אם ה' נותן שלג, אזי הוא גם נותן צמר להתחמם מפני השלג. ברם, לאדם נראה שהניסיון גדול מאוד ואין לכך סוף, כל זאת מכוח הצירוף שמצייר היצר הרע לאדם שהניסיון הוא גדול כדי להביא אותו לידי ייאוש ח"ו.

ובאמת איתא בחז"ל (סוכה נב, א) שלעתיד לבוא מבואו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושחטו לפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה. צדיקים בוכים ואומרים האין יכולנו לכבוש הר גבוה כזה, ורשעים בוכין ואומרים האין לא יכולנו לכבוש חוט השערה דק כזה. וקשה, מהי ההבנה בדבר שהיצר נדמה כהר, או כחוט השערה.

ברם, להנ"ל מובן שפיר. הניסיון הבא על האדם באמת

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

ההחלטה של רבי משה היתה עוצמתית משעבוד בנקאי!

המושג "חכמי לב" שמופיע חזור ושנה במלאכת המשכן, מושאל בכל שטחי החיים היהודיים כשמבקשים לתאר את האיש היהודי שצורתו צורת בן תורה והוא מלא ב'חכמת לב'. זכינו וגם בדורנו התהלכו ומתהלכים יהודים שכאלו, על אחד מהם, רבי משה שפירא זצ"ל, בשרות הבאות.

מעשה היה באברך נכבד מבית וגן, שחמיו האמיד פשט את הרגל. האברך החל לאסוף כסף כדי להעמידו קצת על רגליו, ובין היתר עלה למעונו של רבי משה שפירא, למרות שלא הייתה ביניהם היכרות של ממש. מששמע רבי משה את פרטי המקרה - נחמץ לבו. רבי משה היה למדן הנפש, והבין איך אמור להרגיש אדם עשיר, שמטה לחמו נשבר. הוא חש עד עמקי נפשו את ה'מאיגרא רמא לבריא עמיקתא'.

"ואתה אומר שהוא היה ממש עשיר בעבר?" שאל את האברך בצער. "לגמרי".

הוא נאנח עמוקות. הוציא פנקס המחאות, ורשם סכום גדול. "ארשום לך כל מה שיש לי כרגע", אמר.

מאוחר יותר סיפר האברך, כי כשרבי משה הגיש לו את ההמחאה נצצו עיניו מדמעות.

בנושא הזה של דאגה אבהית לגורל תלמידיו, חלק עצום ממעשיו נטל אתו לקברו. מספר אחד מתלמידיו מקרב בעלי התשובה: "רבי משה התמסר אלי תמיד. ניתן לומר שהוא בנה אותי ממש ועד טפחות, גם בתקופות שבאתי אליו ובכיתי, שאני מצוי במצב מתמיד של 'יעלו שמיים ירדו תהומות'. הוא ליווה אותי לאורך השנים, עד שניתן לומר שזו היתה בחינה של כל משברי וגלי עליו עברו! ניתן לומר שהוא האכיל אותי בכפיות, עד שנבנית ונעשיתי איש של תורה.

"בתקופה מסוימת שכבתי בבית חולים, והייתי מרותק למיטה עם מחלה זיהומית. בתוך התקופה הזו היה פרק זמן בו נאסר עלי לזוז. נוצר מצב שהיו שעות ביום בהן לא היה מי שיתמוך בי פיסית.

"למרבה התדהמה, רבי משה היה שם! הוא נכנס לחדרי עם קערה, נטל לי ידיים, צחצח לי שיניים בעצמו, וטיפל בצרכים פיסיים שונים. אני, מעמקי העמדה העלובה שלי, התקשיתי לצפות במחזה: רבי משה הסלבדוקאי, איש ההדר, נובר בדברים כאלו...

"רק מאוחר יותר הבנתי ממנו, שגם לעסוק בצרכים כאלו - כשנוצר צורך - נושא צורה של הדר!"

ועוד סיפור מופלא: מעשה בכליה.

אחד מתלמידיו מ'אור שמח', נזקק להשתלת כליה. מחיר הכליה שהתאימה לגופו, היה מאה אלף דולר, סכום עתק בימים ההם, שלא היה בהישג-ידו. כששמע רבי משה שפירא את סבלותיו של התלמיד, אמר ללא היסוס: "קחו הלוואה בנקאית! אני אשעבד עליה את ביתי!"

התלמיד היה נבוך, היסס, ניסה לסרב, אבל ההחלטה של רבי משה שפירא, היתה עוצמתית משעבוד בנקאי...

הדירה שלו שועבדה לחוב, סכום עתק בימים ההם!

במקרה אחר, כשלא היתה כליה לקנייה, והיתה דרושה

תרומת כליה, התיר רבי משה לפרסם בעיתון

מודעה בחתימתו, שנדרשת תרומת כליה,

ועל חשיבותה הגדולה של הצדקה הזו.

זו היתה הפעם היחידה בימי חייו

שהתיר לפרסם מכתב שלו בעיתון.

מקורביו אמרו, שההסכמה שלו

לפרסום מכתב שלו בעיתון - כלי

שהיה מגונה בעיניו - על אחת כמה

בחתימתו, היתה כרוכה במסירות

נפש גדולה משעבוד דירתו...

וזה לכם האות

בשעת חנוכת בית המדרש בפריז, ישבתי בתוך הקהל הקדוש שחגג את חנוכת בית המדרש וביקשתי מבורא העולם שייתן לי אות וסימן לכך שהמקום הקדוש הזה יהיה אכן מקום מקודש לשמו, וקול התורה ישמע בו בכל עת ללא הפסק.

לפתע נכנסו לאולם זוג הורים בלוויית בנם, בני הזוג ניגשו הישר למקום מושבי והאישה פתחה ואמרה:

"כבוד הרב, הנה הבאתי את בננו היקר לפניך".

לרגעים ספורים התבלבלתי. לא זכרתי אותם כלל ולא הבנתי מהי כוונתה. לפיכך האישה הזכירה לי שלפני תקופה הבן הזה מעד ונפל מהקומה השלישית, וכתוצאה מהנפילה היה מצבו אנוש עד שהרופאים לא נתנו לו שום סיכוי לחיות. בצר להם, היא ובעלה הגיעו אליי כדי לבקש שאעתיר בעד הבן לרפואה שלימה בזכות אבותיי הקדושים זיע"א ואני ברכתי אותם.

"בודאי כבוד הרב זוכר, הוסיפה האישה ואמרה; כיצד הבטיח לנו אז שבזכות אבותיו הקדושים יקום הבן על רגליו וירפא, והוסיף ואמר שהבן הזה עוד יבוא על שתי

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "אתה בן אדם". (יחזקאל מג)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על חנוכת המזבח ושבעת ימי

המילואים, נבואתו של יחזקאל על הבית השני, וזה מענין

הפרשה שבה נצטוו משה רבינו ע"ה על ענין שבעת ימי

המילואים בחנוכת המשכן.

בירושלים מפטירין ב'ויאמר שמואל' (שמואל א,

טז). ובני אשכנז מפטירין ב'כה אמר' (שם)

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

גם רמזים, קריצות, סימנים או העוויות פנים - אסורים

איסור לשון הרע אינו מוגבל אך ורק לדיבור. בגדר איסור זה נכללים כל אמצעי ההבעה שעל ידיהם מבוטאים דברי הגנאי או הדברים המזיקים. לפיכך, גם לשון הרע על ידי כתיבה, רמזים, קריצות, סימנים או העוויות פנים המביעים דבר גנאי או נזק - אסורים הם.

אסור להראות לאחרים מכתב או מאמר שמתוכו עולה רושם שלילי על הכותב, כשם שאסור לגלות את זהות מחברו של מאמר או ספר הנחשבים לבלתי מוצלחים. כמו כן אסור להראות תמונות של אנשים העלולות להביך אותם.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חוזק החסידות בתחילתו

"ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד.

(שמות כז, כ)

כך שנו חכמים במשנה (מנחות פו, א) "שלושה זיתים הן ובהן שלושה שלשה שמנים. הזית הראשון מגררו בראש הזית וכותש ונותן לתוך הסל, זה ראשון. חזר וטוען בקורה, זה שני. חזר וטחן וטען, זה שלישי. הראשון למנורה והשאר למנחות".

ובאמת יש מקום לשאול ולבאר: מה כוחו של שמן ראשון יפה שרק הוא כשר למנורה?

ונראה לבאר על דרך המוסר, לפי מאמרם (שהש"ר ה, ב) "פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרניות נכנסות בו. רבי תנחומא ורבי חוניא ורבי אבהו בשם ריש לקיש; כתיב (תהלים מו, יא) הרפו ודעו כי אנכי א-להים וגו', אמר הקב"ה לישראל הרפו ממעשיכם הרעים ודעו כי אנכי א-להים. רבי לוי אמר, אילו היו ישראל עושין תשובה אפילו יום אחד, מיד הם נגאלין ומיד בן דוד בא. מה טעם? (תהלים צה, ז) כי הוא אלקינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו היום אם בקולו תשמעו".

עלה בידנו שאין הקב"ה מבקש מן האדם אלא דבר אחד בלבד, ומה? שיתחיל בתשובה ובמעשים טובים, וכיון שהוא מתחיל בתשובה מיד הקב"ה עוזר לו שיוכל לעמוד בפני יצר הרע. וכן שנינו (מכות י, ב) בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, ואין הדבר תלוי אלא בתחילת הדבר, וכענין שנאמר (תהלים קיא, י) "ראשית חכמה יראת ה'", ונאמר (דברים י, יב) "ועתה ישראל מה ה' א-להיך שואל מעמך כי אם ליראה". וכיון שיש בידו יראה יש בידו הכל, ואם אין בידו יראה אין בידו כלום ואפילו שב אין בתשובתו ממש.

מכאן אתה למד כמה חשובה תחילת הדבר, שעיקרו של מצוה ועיקר כל דבר תלוי בתחילתו. ואמרו החכמים הראשונים (הקדמת הרוקח) אין חוזק החסידות כתחילתו, וכיון שהוא דש ונתרגל בדבר הוא מתרפה מלדקדק בו.

הלכך לא היה כשר למנורה אלא שמן ראשון בלבד, שהיה המקום מרמז להן לישראל, על ידי שתפתחו לי פתח קטן כחודה של מחט, אפתח אני לכם פתח גדול ויהא סיפק בידכם לנצח את היצר. כלומר כיון שאתם מתחילין בדבר מיד אני בא ועוזר לכם. ואל יאמר אדם האיך אני מתחיל לקיים תורה ומצוות, הרי כמה רחבה היא התורה, כמה מאות מצוות חמורות יש בה וכמה מאות עבירות חמורות תלויין בה האיך אוכל להיזהר בכל אלו, הלכך אמרה תורה שמן ראשון כשר למנורה, כלומר אתם אינכם צריכים כלום אלא להתחיל בדבר ואני מסייע לכם לגומרה.

ומשום כן היתה המנורה נדלקת על ידי כהן, ואינו זז משם עד שהשלהבת עולה מאליה. כי המנורה רמז לתורה, וכן הוא אומר (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור, לימדך תורה כיון שפתח האדם בקיום המצווה והדליק את לבו לדבר מצוה, מיד הקב"ה עוזרו והשלהבת עולה מאליה, והבא לטהר מסייעין אותו.

פניני הפרשה

הצדיק מדליק נשמות בני ישראל

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ)

בדרך רמז, פירש מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שהצדיק בכח קדושתו יכול הוא להדליק את נשמתן של עם ישראל הקדושים לעבודת ה'. וזהו שאמר "ואתה" הצדיק, "תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך", פירוש - שיביאו בני ישראל את נשמותיהם אל הצדיק, כי "השמן" הוא אותיות "נשמה".

"כתית למאור", היינו שבני ישראל ישברו את כל הישות שלהם ויבטלו את עצמם לפני הצדיק, שהוא ה"מאור" על שם שהצדיק מאיר את עיניהם של בני ישראל.

"להעלות נר תמיד", היינו שהצדיק ידליק את נשמותיהם, לפי שהנר רומז הוא אל הנשמה כפי שנאמר (משלי כז) "נר ה' נשמת אדם".

לימוד תורה ללא היסח הדעת

"ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור" (שמות כז, כ)

רבינו חיים בן עטר ה'אור החיים' הקדוש זיע"א, מלמדנו כי פסוק זה מרמז לתורה שנמשלה לשמן - מה השמן מאיר לעולם, אף התורה מאירה לעולם. ולכן דקדק הכתוב לומר "זך" - ללמדנו, שיש לעסוק בתורה לשמה בלי תערובת ופניות אחרות כשם שהשמן צריך להיות זך ללא שמרים.

והוסיף רבי שבתאי אטון זצ"ל בספר 'רוח חכמה', כי פסוק זה מרמז, גם, שלא להסיח את הדעת מלימוד התורה, וכמו שאמרו חז"ל (חגיגה טו, א) 'דברי תורה נוחים לאדם ככלי זכוכית'. ולכן, על האדם לעסוק בתורה כל הזמן, ללא היסח הדעת. וזהו "להעלות נר תמיד", שמתוך שיהיה מתמיד, תהיה שלהבת אור התורה משתמרת בליבו, ונמצא שתלמודו מתקיים בידו.

סגולה למלוכה; הדלקת נרות

"חקת עולם לדרתם" (שמות כח, כא)

אף על פי שאין לנו מקדש בעוונותינו, הרי בתי כנסיות ובתי מדרשות קיימים לדורות ומצות הדלקת הנר נוהגת בהם.

וכך מובא ב'מדרש הגדול': כל הרגיל בהדלקת נרות בבתי כנסיות ובתי מדרשות זוכה למלוכה, דכתיב: "ונר הוליד את קיש, וקיש הוליד את שאול" (דברי הימים א; ח, לג), וכתיב: "ויהי איש מבנימין ושמו קיש בן אביאל" (שמואל א; ט, א).

ומאחר שאביאל שמו, למה נקרא שמו נר?

לפי שהיה מדליק נרות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, לכך זכה ויצא ממנו שאול.

מחשבה טובה מצטרפת למעשה

"וחשב אפדתו אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה" (שמות כח, ח)

כלל ידוע הוא שבמצוה "מחשבה טובה מצטרפת למעשה", ואפילו אם נאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשהא.

לאור רעיון זה, פירש הגאון חיד"א בשם רבינו אפרים זלה"ה את הפסוק: "וחשב אפדתו" - מחשבה של מצוה, שמקשטת את האדם (אפוד פרושו: קישוט), הריהי "כמעשהו" - כאילו כבר עשה את המצוה. אך במה דברים אמורים, כאשר "ממנו יהיו" - שרצה באמת לעשות את המצוה ורק נאנס ולא עשהא...

נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית.

בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ'לה לסדר את הכסאות לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרבי, אך הפעם חרג ממנהגו והצטנף לו בפינה בחוסר מעש, הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשוהו אינו כשורה, הספסלים והכסאות נותרו באי סדר, והוא תר בעיניו אחרי איצ'לה, הרבי ראה את הילד העצוב היושב לו לבד בקרן זוית, ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו מה קרה היום? אתה נראה כ"כ עצוב, כולנו זקוקים לך לעריכת השולחן, סיפר איצ'לה לרבי את קורותיו באותה שבת והביע את עיצבונו הגדול על הזדמנות הפז שהוחמצה, הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו, בוא איתי אל השולחן עכשיו, ואחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי.

במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסימטה בעיר העתיקה. **הנה המטבע הזו שלך, אמר הרבי, אבל אני נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני כי תתן לי את שכר המצוה שקיימת היום!** הילד הנרגש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה, הרבי רוצה את שכר המצוה תמורת המטבע? כן, השיב הרבי, היום קידשת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת, כזו שלמות של מעשה מצוה מצד ילד קטן, הנה לפניך מטבע זהב אחרת שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה, איצ'לה היה המום, האמנם היתה זו מצוה כ"כ גדולה?! האמנם היה ערכה כה גדול?! הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, ואז הוא נשא עיניו אל הרבי ואמר, **אם כה גדול ערכה של המצוה שעשיתי, הרי שהמצוה אינה עומדת למכירה!**

גחן הרבי לעבר הילד ונשק לו על מצחו. במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לילדיו ונכדיו שהלקח הזה אותו למד בילדותו מהרבי מטשרנוביל המחיש לו מכל מה שלמד במשך שנותיו בעתיד את גודל המשמעות של קיום המצוות בטוהר הכוונה והשלמות, כמה גדול מעשה מצוה כזה לפני הקב"ה.

בטוהר לב ובשלמות, מובא בספר אהל משה: הרב יצחק אייזנבך נולד למשפחה ירושלמית חרדית נודעת, בשחר ימיו היה ילד פעיל ועליו שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקיו ותעלוליו.

היה זה ביום השבת בשעות אחה"צ, יצחק הלא הוא 'איצ'לה', עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בשער יפו ועובר בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים למכביר, רגליו נשאו אותו בסמטאות המפותלות והבלתי מרוצפות בין חנויות ובתי קפה שוקקים ציבור ערבי מכל הגילים, ולפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד הדרך, ערכה של מטבע כזה היה כה רב עד כי היה אפשר לכלכל באמצעותה משפחה מרובת ילדים כמו שלו במשך שבועיים ימים.

גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש מן האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המתלבטת קשות בכלכלתה, היטב זכר איצ'לה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע שהיא בגדר מוקצה, על כן עלה במחשבתו להניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, וכך החליט לעמוד כך עד צאת השבת זמן שאולי היה מהווה בעיה לגבי ילדים אחרים בגילו, אך הילד הנחוש בדעתו לא ראה כל קושי בהמתנה מעין זו.

כך ניצב לו הילד ללא תזוזה ברחוב הערבי למעלה משעה, והנה לפתע התקרב אליו נער ערבי ושאל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו מש ממקומו, תחילה לא השיב איצ'לה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו והוא ענה לו בתמימות ילדותית, יש לי משהו מתחת לרגלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת אני שומר ע"ז ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל... עוד בטרם סיים איצ'לה את משפטו, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במהירות לעבר המטבע חטף אותה ונמלט.

איצ'לה שכב המום על הקרקע ועד שהתאושש והתרומם כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהעלים מן העין, איצ'לה ידע שיהיה זה חסר תכלית ואפילו מסוכן לרדוף אחרי נער ערבי בעיר העתיקה בשעת אחר צהרים מאוחרת, עשה הילד המדוכדך את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל הרב נחום טברסקי זצ"ל שם

נחת הרוח שמעשה הקרבנות גורמים - גדולה ביותר, עד שמשום כך נקרא הקרבן "ריח ניחוח" - "נחת רוח לפניי שאמרתי ונעשה רצוני". זו עבודת ה' צרופה, נקייה מכל סיג של כוונה ותועלת אישיות, והיא גורמת תענוג גדול ונחת רוח מיוחדת למעלה וכפי שכתב רש"י: ריח ניחוח - נחת רוח לפניי שאמרתי ונעשה רצוני.

במבט שטחי נראה לנו, שהנחת רוח שיש להקב"ה בהקרכת הקרבנות, זה הריח ניחוח שעולה מהקרבנות, ובזה מתרצה הקב"ה לישראל.

אבל רש"י מגלה לנו כאן, כי הנחת רוח שיש בהקרכת הקרבנות, זה במה שנעשה רצונו של הקב"ה שאמר להקריב קרבנות ועושים רצונו.

הרב בנימין בירנצוויג שליט"א, מבאר שהרי בכל עשיית מצוה ממצות התורה, יש עשיית רצונו של הקב"ה ומדוע לא נאמר בעשיית המצוות שהם עולות לריח ניחוח לה? והיה נראה לומר, שהמעלה שיש בהקרכת קרבנות, שבזה יש עשיית רצונו של הקב"ה בשלמות הכי גדולה, שהרי בקרבנות אדם מקריב את כל מעשיו לה' בשלמות, הכל קודש לה', אין לו בקרבנות שום נגיעה אישית או רווח לעצמו, אלא להיפך הוא לוקח קרבן וממון ונותנו בשלמות לה', זה עשית רצונו באופן המושלם, שעולה כריח ניחוח לפניו.

מזה נוכל ללמוד לעשיית כל המצוות, שאם יעשה אדם מצוה בשלמות לרצון ה', ללא שום הנאה אישית, אלא כל כוונתו ומעשהו לשם שמים, בודאי גם על יהיה שייך לומר שמעשה מצוה זה עולה לריח ניחוח, כי במעשה זה הוא עושה רצונו של הקב"ה בשלמות והוא ריח ניחוח לפניו.

ובזמננו שאין קרבנות, כותב רבי מאיר רובמן זצ"ל ('זכרון מאיר') יש לומר שבכל עשיית מצוה בשלמות יש ריח ניחוח לפני הקב"ה.

מעשה נפלא ומרגש של מעלת עשיית מצוה